

Justitsministeriet
Slotholmsgade 10
1216 København K

Att.: Astrid Hjorth Jensen - ashj@jm.dk
Line Herbæk Larsen - lhl@jm.dk
insolvensretskontoret@jm.dk
forvaltningsretskontoret@jm.dk

Den 5. oktober 2026

Høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven **Justitsministeriets sagsnummer: 2026-00949**

Idet der henvises til det fremsendte høringsmateriale af 7. september 2026, skal Dansk Erhverv hermed fremkomme med følgende bemærkninger til lovudkastet.

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv ser med stor tilfredshed på den igangværende iværksættelse af helt grundlæggende ændringer af kammeradvokatordningen og en øget konkurrence om statens indkøb af advokatbistand.

Som en del af ændringerne noterer Dansk Erhverv sig desuden, og er enig i, at der oprettes en Statsadvokat, der får til opgave at håndtere en del af statens rådgivnings- og retssagsopgaver.

Dansk Erhverv mener, at det er centralt, at der fastsættes en klar økonomisk ramme for Statsadvokatens virke. Dette skal ske parallelt med en stadig større konkurrenceudsættelse af statens indkøb af juridisk rådgivning. Sammen med etableringen af en indkøbsfunktion vil dette medvirke til at styrke fokus på forbrugsstyringen.

Dansk Erhverv noterer sig i den forbindelse, at lovforslaget vurderes at ”medføre væsentlige merudgifter på Justitsministeriets området af varig karakter.” (afsnit 3, s. 51). Dansk Erhverv undrer sig over, at man ikke har afventet en afklaring af de økonomiske konsekvenser. Dansk Erhverv er grundlæggende bekymret for, at etableringen vil medføre en væsentlig forøgelse af udgifterne, idet brugen af Statsadvokaten af de enkelte statslige organer i princippet kan opleves som en mulighed uden budgetmæssige begrænsninger. Dette vil f.eks. kunne føre til, at der i skattesager mod borgere og virksomheder i princippet kan tilføjes ubegrænsede ressourcer, hvilket giver anledning til retssikkerhedsmæssige betænkeligheder.

I forlængelse heraf undrer Dansk Erhverv sig over, at oprettelsen af en central indkøbsfunktion under denne nye myndighed, der var nævnt i forbindelse med regeringens udmelding omkring Statsadvokaten i december 2025¹, ikke beskrives nærmere i lovudkastet.

Dansk Erhverv finder det afgørende for opgavevaretagelsen, at Statsadvokaten er uafhængig, at den har en høj faglig kompetence og nyder tillid i samfundet. Derfor er det centralt, at der er klarhed om, hvilke krav og regler, herunder advokatetiske regler, der skal følges, og hvem der fører tilsyn med overholdelsen. Det er vigtigt for retssikkerheden, at advokater fra advokatvirksomheder og rettergangsfuldmægtige fra Statsadvokaten er underlagt de samme krav. Det gælder f.eks., når parterne giver møde i retten, således at uligheden mellem parterne ikke forøges ud over den ulighed, der allerede er forbundet med at møde i retten mod staten.

Dansk Erhverv tilslutter sig, at Statsadvokaten skal håndtere en del af statens retssagsopgaver. Dansk Erhverv er imidlertid bekymret for, at lovudkastet derudover lægger op til at udvide adgangen for statsligt ansatte til at møde i retten som rettergangsfuldmægtige.

Der kan være et behov for at styrke de juridiske kompetencer i staten i forbindelse med hjemtagningen af visse opgaver, men de grundlæggende ændringer af kammeradvokatordningen handler også om at skabe rammerne for øget konkurrenceudsættelse af juridiske opgaver, jf. tidligere udmeldinger herom. Dansk Erhverv mener ikke, at formålet med ændringerne er mindre offentlig-privat samarbejde, men mere samarbejde, herunder øget konkurrenceudsættelse. Man kan forestille sig mange områder, hvor private advokater har opbygget en ekspertise på et retsområde, som vil sikre den højeste mulige kvalitet og effektivitet i sagsbehandlingen og derved gøre den mest muligt omkostningsbesparende.

Derfor undrer det, at Justitsministeriet i lovudkastet (2.4.2.1.) vurderer, ”at det vil være hensigtsmæssigt, hvis det offentlige gør sig mindre afhængige af private udbydere af advokatydelse...” (s. 36). Det sender et anderledes signal, end de budskaber, der tidligere har været kommunikeret omkring øget konkurrenceudsættelse². Dansk Erhverv er enig i, at det er hensigtsmæssigt, at det offentlige gør sig mindre afhængig af én udbyder af advokatydelse, men ikke generelt af private udbydere af advokatydelse.

Specifikke bemærkninger

Efterlevelse af advokatetiske regler

Det er uklart, præcis hvilke regler rettergangsfuldmægtige forventes at følge. Eksempelvis nævnes det (2.3.3.), at *Kodex VII – Syv centrale pligter for embedsmænd i centraladministrationen* skal ”fortolkes i lyset af (kursiveret her) reglerne om god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1,” (s.35) og (2.1.3.): ”Under iagttagelse af *de relevante* (kursiveret her) advokatetiske regler skal Statsadvokaten -.” (s.15).

¹ ”Der etableres hertil en central indkøbsfunktion under den nye myndighed med henblik på at styrke forbrugsstyringen.” i ”Regeringen hjemtager og konkurrenceudsætter en del af statens juridiske opgaver”, Finansministeriet, 18.12.2025.

² ”Regeringen hjemtager og konkurrenceudsætter en del af statens juridiske opgaver”, Finansministeriet, 18.12.2025.

Det er desuden uklart, hvem der i så fald skal føre tilsyn med overholdelsen af de advokatetiske regler f.eks. i forbindelse med retssagsførelse, når hverken Justitsministeriet (2.1.3.) eller Advokatrådet (2.3.3.) kan føre tilsyn med overholdelsen på dette område.

Dansk Erhverv mener, at det er vigtigt for retssikkerheden, at dette spørgsmål afklares, så der ikke kan rejses tvivl herom, eksempelvis hvorvidt det er de samme regler, der gælder, når advokater står over for rettergangsfuldmægtige fra Statsadvokaten i retten.

Dansk Erhverv noterer desuden, at Justitsministeriet ikke har fundet det relevant at fastsætte krav om efteruddannelse til rettergangsfuldmægtige ansat hos Statsadvokaten svarende til kravene i advokaterhvervet (2.3.2). I lighed med det ovenfor anførte om bl.a. de advokatetiske regler, er der derved risiko for, at der vil gælde forskellige forhold for hhv. advokater og rettergangsfuldmægtige, når de giver møde i retten, eller i forhold til de kvalifikationer, som efteruddannelseskravet for advokater har til formål at sikre opretholdelsen af.

Endelig bemærkes, at der med forslaget om udvidelse af reglerne for rettergangsfuldmægtige for enheder uden for Statsadvokaten må forventes en svækkelse af opmærksomheden på efterlevelse af de advokatetiske regler og tilsynet hermed.

Uafhængighed og objektivitet

Det fremgik af regeringens tilkendegivelse af 18.12.2025, at Statsadvokaten skulle etableres som "en uafhængig offentlig myndighed"³. Uafhængigheden fremgår desuden af lovudkastets indledning (s. 8): *"Statsadvokaten skal således udøve sine funktioner i relation til retssags- og rådgivningsopgaver i fuld uafhængighed af justitsministeren..."*. Imidlertid fremgår det af bemærkningerne til lovudkastets enkelte bestemmelser (til nr. 2), at uafhængigheden er begrænset: *"Statsadvokaten vil således kunne pålægges f.eks. at håndtere en retssag eller rådgivningssag for ministeriet eller en anden statslig myndighed, eller i øvrigt beslutte at udvide Statsadvokatens opgaveportefølje"* (s.56).

Dansk Erhverv mener, at det er centralt for tilliden til den nye myndighed, at spørgsmålet om uafhængighed og objektivitet fastlægges, så der ikke er tvivl herom, navnlig i forhold til, hvilke sager der skal føres af den nye myndighed.

Det bør således fremgå af beskrivelsen af ordningen, at Statsadvokaten skal modsætte sig, at staten fører en sag, hvis Statsadvokaten efter en gennemgang af sagen ikke mener, at der er udsigt til medhold for staten.

I den forbindelse kan man overveje at skele til de principper, der gælder for statens meddelelse af fri proces, hvorefter der som udgangspunkt alene gives fri proces (forudsat at de økonomiske betingelser er opfyldt), hvis ansøgeren har udsigt til medhold.

I tillæg hertil mener Dansk Erhverv, at regeringen bør overveje, hvorledes man kan overføre principperne fra retsplejelovens § 96 til den nye Statsadvokats virksomhed, således at en fuldkommen

³ "Regeringen hjemtager og konkurrenceudsætter en del af statens juridiske opgaver", Finansministeriet, 18.12.2025.

objektiv tilgang sikres, idet kodekset for embedsmænd efter Dansk Erhvervs opfattelse ikke er tilstrækkeligt til at dække den situation, hvor staten enten som sagsøger eller som sagsøgt som følge af en afvisning af et krav fra en borger eller en virksomhed påfører en borger eller en virksomhed den byrde og den omkostning, det er at blive genstand for et civilt søgsmål.

Dansk Erhverv er naturligvis opmærksom på, at der i tillæg til ovenstående skal være adgang til at føre sager, der giver anledning til afklaring af principielle spørgsmål.

Øget konkurrence om statens indkøb af juridisk rådgivning

Den daværende regering bebudede⁴ i december 2025, at staten fremover skulle løse flere juridiske opgaver selv, ligesom man ville konkurrenceudsætte en række områder.

Det skete i forlængelse af regeringsgrundlaget⁵, hvori det fremgik: *”Regeringen ønsker øget konkurrence om den juridiske rådgivning af staten. Regeringen vil se på mulighederne for – og potentialerne ved – hel eller delvis konkurrenceudsættelse af kammeradvokatordningen, der skal frigive et provenu for staten.”*

Regeringens tilkendegivelse kom desuden i forlængelse af anbefalingerne fra *Ekspertgruppen om statens indkøb af advokatydelse*, som bl.a. havde anbefalet, at staten konkurrenceudsætter en række opgaver og opretter en uafhængig advokatfunktion.

Derfor undrer Dansk Erhverv sig over, at det i Justitsministeriets bemærkninger til lovudkastet (2.4.2.1.) fremgår, *”at det vil være hensigtsmæssigt, hvis det offentlige gør sig mindre afhængige af private udbydere af advokatydelse...”* (s. 36).

Dansk Erhverv er enig i, at det er hensigtsmæssigt, at det offentlige gør sig mindre afhængig af én udbyder af advokatydelse, men ikke af private udbydere af advokatydelse generelt. Tværtimod er der behov for øget offentlig-privat samarbejde på dette område.

Indkøbsfunktion

I forbindelse med offentliggørelsen af planerne om den kommende Statsadvokat blev det bl.a. fremhævet: *”Der etableres desuden en central indkøbsfunktion under Statsadvokaten med henblik på at styrke forbrugsstyringen”*⁶. Imidlertid indeholder lovudkastet ikke yderligere om denne indkøbsfunktion under Statsadvokaten.

Dansk Erhverv undrer sig over, at denne funktion ikke er omtalt. Dansk Erhverv finder det helt centralt at styrke forbrugsstyringen af statens indkøb af advokatydelse, herunder at sikre en kompetent og professionel funktion, der kan bidrage til at rådgive myndighederne om indkøb af

⁴ ”Regeringen hjemtager og konkurrenceudsætter en del af statens juridiske opgaver”, Finansministeriet, 18.12.2025.

⁵ Regeringen: ”Ansvar for Danmark”, december 2022, s.44.

⁶ ”Faktaark – justeringer af statens indkøb af advokatydelse”, Finansministeriet, 18. december 2025.

advokatydelse. Ifølge Økonomistyrelessens opgørelse udgjorde statens samlede forbrug af Kammeradvokaten 654 mio. kroner i 2024⁷. Vi ser derfor frem til, at regeringen i det endelige lovforslag, eller i anden sammenhæng, omsætter sine planer på dette område til faktisk regulering som oprindeligt bebudet.

Udvidelse af statslige parter adgang til at møde i retten

Dansk Erhverv støtter en ambition om at styrke kompetencen i staten i forbindelse med hjemtagningen af opgaver i relation til juridisk rådgivning og retssagsførelse. Dansk Erhverv tilslutter sig derfor etableringen af Statsadvokaten, som bl.a. skal håndtere en del af statens retssagsopgaver.

Dansk Erhverv ser derimod med en vis bekymring på, at lovudkastet i tillæg hertil lægger op til at udvide adgangen for statsligt ansatte til mere generelt at møde i retten som partsrepræsentant, som det fremgår af lovudkastet (2.4.3.): *"Det foreslåede indebærer, at staten kan ansætte medarbejdere udelukkende med det formål at møde i retten på vegne af myndigheden eller øvrige myndigheder inden for eget myndighedsområde."* (s. 43).

Dansk Erhverv er bekymret for, at man med en sådan model *de facto* etablerer en række "statsadvokater" i ministerier, styrelser og andre enheder og derved underminerer den funktion og faglighed, som den nye Statsadvokat skal have.

Herunder ser Dansk Erhverv en udfordring i forhold til den selvstændige værdi, som Statsadvokaten bør have ved at sikre, at der sker en objektiv vurdering af, om sagerne bør føres. En vurdering, som de myndigheder, der har behandlet sagen, indtil beslutningen om at gøre sagen til genstand for en civil sag, i sagens natur vil have svært ved at foretage.

Endvidere er Dansk Erhverv bekymret for, at man derved svækker ambitionen om en øget konkurrence om den juridiske rådgivning af staten, herunder indkøb af advokatydelse i markedet.

Endelig er der risiko for, at mindre eller mere specialiserede myndigheder ikke vil kunne opretholde et tilstrækkeligt fagligt miljø, en tilstrækkelig sagsvolumen eller den nødvendige proceserfaring. Det gælder navnlig i sager ved landsretterne og Højesteret.

Disse hensyn taler for, at den nye ordning samles i Statsadvokaten, hvor kompetencer, proceserfaring, efteruddannelse og kvalitetssikring kan opbygges og fastholdes i ét samlet miljø.

Der henvises i den forbindelse til lovforslagets punkt 2.4.2.4, hvor Justitsministeriet selv fremhæver paradokset i, at man med den foreslåede udvidelse af brugen af rettergangsfuldmægtige skaber en adgang til at møde ved alle retter, som ikke vil tilkomme ansatte hos Statsadvokaten uden møderet for disse retter, uanset hvilke faglige kompetencer den pågældende ansatte hos Statsadvokaten måtte have på det materielle sagsområde, som er genstand for sagen.

###

⁷ "Kammeradvokaten – opgørelse over statens forbrug 2024", Økonomistyrelessen, april 2025, side 2-3.

Dansk Erhverv står til enhver tid til rådighed for yderligere spørgsmål og dialog på dette område.

Med venlig hilsen

Niels Hovmand
Chefkonsulent